Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● WWW.XS.UZ ● E-mail: Info@xs.uz ● 2018 йил 21 декабрь, № 264 (7222) Жума

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

АДОЛАТЛИ ВА РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ СОЛИҚ ТИЗИМИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ВА ИНВЕСТИЦИЯ САЛОҲИЯТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 20 декабрь куни янги қабул қилинган солиқ сиёсати концепциясини амалиётга тўлиқ татбиқ қилиш масалалари бўйича видеоселектор йиғилиши ўтказилди.

Очиқ-ошкора ва адолатли солиқ тизими иқтисодиёт ривожининг энг муҳим асосидир. Лекин юртимизда ҳозиргача амал қилиб келинаётган солиқ маъмуриятчилигида кўплаб ноаниқликлар борлиги бизнес, тадбиркорлик, инвестиция соҳалари равнақига тўсиқ бўлаётган эди. Мавжуд ставкаларнинг юқорилиги инсофли солиқ тўловчиларга қарши ишларди.

Мисол учун, корхона фойдасидан қатъи назар, товар айланмасидан 3,2 фоиз миқдорида давлат мақсадли жамғармаларига ажратма тўлаб келинган. Бу солиқ юки корхона даромадининг камида 21 фоизига тенг бўлиб, уларнинг рақобатбардош ва экспортбоп маҳсулотлар ишлаб чиқаришига халал берарди.

Бу каби муаммоларни бартараф этиш, солиқ юкини камайтириш ва чинакам бозор иқтисодиётини ривожлантириш мақсадида давлатимиз раҳбари ташаббуси билан Ўзбекистон Республикасининг солиқ сиёсатини такомиллаштириш концепцияси ишлаб чиқилди.

Халқаро валюта жамғармаси, Жаҳон банки ва бошқа ташкилотлар экспертларини жалб қилган ҳолда, ривожланган давлатлар тажрибаси асосида қабул қилинган ушбу концепцияда бизнес учун жуда катта имкониятлар, халқаро даражадаги қулай шароитлар назарда тутилган. Хусусан, солиқ турлари келаси йилдан 19 тадан 15 тагача қисқармоқда. Юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ставкаси 14 фоиздан 12 фоизгача, дивидендлар ва фоизлар кўринишидаги даромадлар бўйича фойда солиғи ставкаси 10 фоиздан 5 фоизгача пасайтирилди.

Яна бир муҳим жиҳати, энди солиқ ставкалари аввалгига ўхшаб кескин ўзгарувчан бўлмайди. Бу инвесторларга узоқ муддатли бизнес лойиҳаларини режалаштиришда қийинчилик туғдирмайди.

Янги солиқ концепциясида юқорида қайд этилган товар айланмасидан ажратма тўлаш тартиби ҳам бекор қилинмоқда. Бунинг натижасида йирик корхоналар ўз ихтиёрида 5 триллион сўмдан ортиқ маблағни сақлаб қолади.

Шу каби енгилликлар туфайли Халқаро валюта жамғармаси солиқ тизимининг ислоҳ этилишини Ўзбекистоннинг энг катта ютуқларидан бири, деб эътироф этди.

Бир сўз билан айтганда, солиқ маъмуриятчилигида янги тизим яратилди. Навбатдаги вазифа уни амалиётга тўлиқ татбиқ қилишдир.

Видеоселектор йиғилишида бу тизимни оқилона йўлга қўйиш учун амалга ошириладиган чора-тадбирлар белгилаб берилди.

2019 йил 1 январдан бошлаб, ходимлар сонидан қатъи назар, товар айланмаси 1 миллиард сўмдан юқори бўлган субъектлар умумбелгиланган солиқ тўловига ўтади.

Шу ўринда нима учун умумбелгиланган солиқ тўловчилари сонини кўпайтиришга қарор қилинди, деган табиий савол туғилади. Чунки ягона солиқ тўловчи билан умумбелгиланган солиқ тўловчилар ўртасида солиқ юкидаги фарқ ҳаддан ташқари юқори бўлиб, бу кичик бизнеснинг йириклашувини рағбатлантирмайди. Ваҳолонки, дунёга машҳур “Адидас”, “Найк”, “Индезит”, “Кнауф” каби брендлар ўз вақтида кичик оилавий корхона бўлган ва ушбу рағбат туфайли йирик компанияларга айланган.

Шулар ҳақида фикр юритар экан, Президентимиз Ўзбекистонда қачон шундай йирик брендлар пайдо бўлади, дея савол қўйди.

Умумбелгиланган солиқларни ҳисоблаш бўйича ҳудудий солиқ органлари ходимларининг малакаси ва амалий кўникмаларини ошириш, тадбиркорлик субъектлари бухгалтерларини бунга тайёрлаш кераклиги таъкидланди.

Солиқ органлари ходимларини бириктириб, умумбелгиланган солиқ тўловига ўтаётган корхоналарда тушунтириш олиб бориш, уларга амалий ёрдам кўрсатиш бўйича топшириқ берилди. Йирик акциядорлик жамиятлари ва хўжалик бирлашмалари Давлат солиқ қўмитаси мутахассислари билан биргаликда ўз тасарруфидаги корхоналарнинг масъул ходимлари учун семинар-тренинглар ўтказиши зарурлиги қайд этилди.

— Умумбелгиланган солиқ ҳисобланиши ва юритилишида энг мураккаб тўлов тури, бу — қўшимча қиймат солиғидир, — деди Шавкат Мирзиёев. — Бу борада енгиллик яратиш учун уни икки йил мобайнида босқичма-босқич жорий этишни режалаштирганмиз.

Жумладан, товар айланмаси 1 миллиард сўмдан 3 миллиард сўмгача бўлган корхоналар қўшимча қиймат солиғини ихтиёрий равишда соддалаштирилган тартибда тўлайди. Яъни корхоналар сотиб олинган товарлар бўйича алоҳида ҳисоб-фактура юритмайди ва солиқни товар айланмасидан келиб чиқиб, соҳалар кесимида табақалашган ҳолда тўлайди.

Йиғилишда бу ишларни тўғри ташкил этиш учун замонавий ахборот технологияларини жорий этиш, юридик шахсларни зарур компьютер дастурлари билан таъминлаш, ҳисобчилар тайёрлаш бўйича кўрсатмалар берилди.

Солиқ тўловчилар юзага келадиган барча тушунмовчиликларга жавоб топиши учун “Савол ва жавоб” интернет саҳифасини ҳамда туну кун ишлайдиган “Колл центр”лар фаолиятини йўлга қўйиш зарурлиги таъкидланди.

Давлатимиз раҳбари қўшимча қиймат солиғи кичик бизнесга ҳам жорий этилиши натижасида нарх-наво ошиб кетишининг олдини олиш масаласига алоҳида эътибор қаратди. Мутасаддиларга тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришгача бўлган ҳар бир жараёнда яратилаётган қўшимча қийматга солиқларни жорий этиш орқали нархни тўғри шакллантириш, унинг асоссиз равишда ошиб кетмаслигини таъминлаш бўйича топшириқлар берди.

Янги солиқ тизимида норасмий фаолиятни легализация қилиш бўйича бир қатор янгиликлар киритилди. Жумладан, фойда солиғи 14 фоиздан 12 фоизга туширилиб, тадбиркор фақат даромад олсагина тўланиши белгиланди. Норасмий бандликни камайтириш мақсадида иш ҳақидан 30 фоизгача олинадиган даромад солиғи ўрнига ягона 12 фоизлик солиқ тури киритилди ва 8 фоизлик суғурта бадали умуман бекор қилинди. Бизнес елкасида оғир юк бўлиб келаётган ягона ижтимоий тўлов ставкаси 25 фоиздан 12 фоизга туширилди. Шунингдек, якка тартибдаги тадбиркорлар учун қатъий белгиланган солиқ ставкалари ҳам 30 фоизга пасайтирилди.

Бу имкониятлар тадбиркорларнинг ҳалол ишлаши, кўпроқ иш ўринлари яратишига хизмат қилади.

Йиғилишда солиқ йиғувчанлигини ошириш масаласи ҳам муҳокама қилинди. Солиқ ходимлари иши қониқарли эмаслиги, жойларда солиқ қарзи сақланиб қолаётгани таъкидланди. Тегишли ташкилотларга солиқ тушумини тўла таъминлаш бўйича топшириқлар берилди.

Қайд этилганидек, солиқ маъмуриятчилигини юритишда мавжуд бюрократик тўсиқлар экспортёрлар фаолиятига салбий таъсир кўрсатмоқда. Жумладан, маҳсулотини экспорт қилаётган ишлаб чиқарувчи корхоналар ўзларининг қўшимча қиймат солиғи суммаси қоплаб берилиши учун бир неча ойлаб туман, вилоят ва республика солиқ идораларига мурожаат қилишга мажбур бўлмоқда.

Шу боис Президентимиз қўшимча қиймат солиғини ўн кун муддатда қоплаб беришни назарда тутувчи соддалаштирилган тартиб жорий қилиш зарурлигини таъкидлади.

— Янги солиқ кодекси солиққа тортиш бўйича барча тартиб, механизм ва услубларни тўлиқ қамраб олиши, ҳамма учун тушунарли бўлиши керак. Бу ишлар адолатли ва рағбатлантирувчи солиқ тизимини яратиш бўйича қўйган биринчи қадамларимиздир, — деди давлатимиз раҳбари.

Йиғилишда муҳокама қилинган масалалар бўйича мутасадди раҳбарларнинг ахбороти тингланди.

ЎзА.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

ЭКСПОРТГА КЎМАКЛАШИШ ВА УНИ РАҒБАТЛАНТИРИШНИ КУЧАЙТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Жорий йил мобайнида мамлакатимизнинг ташқи иқтисодий соҳасида ташқи савдо ҳажми ва экспортни тизимли равишда жадал оширишга қаратилган таркибий ўзгаришлар амалга оширилди, хусусан, валюта сиёсати либераллаштирилди, маъмурий тўсиқлар бартараф этилди, экспорт қилинадиган мева-сабзавот маҳсулотлари учун нархларни шакллантириш ва тўловнинг бозор механизми жорий қилинди.

Товарлар (ишлар, хизматлар)ни, шу жумладан, комиссионер (ишончли вакил) орқали реализация қилишдан тушган умумий тушумида экспорт улуши 15 фоиздан юқори бўлган юридик шахсларга юридик шахслардан олинадиган фойда солиғи ва ягона солиқ тўлови бўйича солиқ солинадиган базани камайтириш имконияти берилди.

Шу билан бирга, амалга оширилаётган тадбирларнинг самарадорлиги устидан мунтазам равишда олиб борилаётган мониторинг ташқи савдо ва экспортнинг умумий ижобий динамикасига қарамасдан улар ҳажмларининг реал ўсиш суръатлари иқтисодиётни модернизация қилиш суръатларига мувофиқ эмаслигини кўрсатмоқда.

Биринчи навбатда, рақобатбардош афзалликларга эга бўлган тармоқларда бир қатор тизимли муаммолар ва камчиликларнинг сақланиб қолаётганлиги экспорт ҳажмларининг салмоқли ўсишини таъминлашга тўсқинлик қилмоқда. Жумладан:

(Давоми 2-бетда).

Эътироф

ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ — ОСИЁНИНГ ЙИЛ ОДАМИ

Штаб квартираси Сеулда жойлашган Осиё журналистлари ассоциацияси (ОЖА) Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевни «2018 йил одами» деб эълон қилди.

Мамлакатимиз раҳбари сиёсий йўналиш бўйича ғолиб, деб эътироф этилди. Ассоциация вакиллари таъкидлаганидек, Шавкат Мирзиёев 2016 йил декабрда Ўзбекистон Президенти лавозимига киришганидан то ҳозирги вақтгача инсон ҳуқуқларини таъминлаш, иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш, очиқ сиёсат юритиш, шу жумладан, сиёсий маҳбусларни озод этишда юксак натижа кўрсатиб келяпти. “The Korea Times” хабарига кўра, Ўзбекистон раҳбари қўшни давлатлар билан фаол ҳамкорлик алоқаларини ўрнатган ҳолда, Марказий Осиёда тинчлик-тотувликни асрашга катта ҳисса қўшмоқда.

Бошқа йўналишлар бўйича “LG Group” фахрий раиси Ку Бон Му, мисрлик таниқли кардиожарроҳ Маҳди Ҳабиб Ёқуб, футбол бўйича Вьетнам терма жамоаси мураббийи Пак Хан Со қайд этилди.

Ғолиблар номлари махсус ҳакамлар томонидан минтақанинг ҳар бир давлати вакиллари ва ассоциация аъзолари тавсиялари ҳамда баҳоларидан сўнг аниқланди. Хабар берилишича, тақдирлаш маросими 2019 йилнинг баҳорида ассоциация бош ассамблеясида бўлиб ўтиши кутилмоқда.

З. АШУРОВА тайёрлади.

Муносабат

Дунё тан олаётган ташаббус

Бағрикенглик, миллатлараро тотувлик ва ҳамжиҳатлик... Бу тушунчалар ўзбек халқининг маънавияти ҳамда маданияти, турмуш тарзининг ажралмас қисми саналади. Юртимизда нафақат ижтимоий-иқтисодий ёки сиёсий соҳаларни ривожлантириш, балки заминимизда истиқомат қилаётган турли миллат ва элат вакиллари ўртасида дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлаш, диний бағрикенглик тамойилларини чуқур қарор топтиришга юксак даражада эътибор қаратиб келинмоқда.

БМТ Бош Ассамблеясининг ялпи мажлисида қабул қилинган “Маърифат ва диний бағрикенглик” резолюцияси ҳам мамлакатимизда умуминсоний қадриятлар нақадар улуғланишининг яна бир халқаро эътирофи бўлди. Юртимизда дин соҳасида фаолият юритаётган мутахассислар мазкур ҳужжатнинг аҳамияти ҳақида мухбиримизга ўз фикр-мулоҳазаларини гапириб беришди.

Нуриймон АБУЛҲАСАН, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита раиси ўринбосари:

— Президентимиз 2017 йил 19 сентябрда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 72-сессиясида “Маърифат ва диний бағрикенглик” деб номланган махсус резолюция қабул қилиш ташаббуси билан чиққани жаҳон ҳамжамиятининг диққатини тортган эди. Мазкур ҳужжат барчанинг таълим олиш ҳуқуқини таъминлаш, саводсизлик ва жаҳолатга барҳам беришга кўмаклашиш, энг муҳими, бағрикенглик ва ўзаро ҳурматни қарор топтириш, диний эркинликни таъминлашга қаратилгани билан эътиборга моликдир.

Мазкур глобал ташаббус янграганига бир йилдан сал кўпроқ вақт ўтди. Шу муддат ичида унинг нечоғлик долзарб экани, барча давлатлар истиқболи учун нақадар муҳим аҳамият касб этишини бутун дунё аҳли теран англаб етди. Натижада жорий йилнинг 12 декабрь куни БМТ Бош Ассамблеясининг ялпи сессиясида Ўзбекистон томонидан таклиф этилган мазкур резолюция БМТга аъзо 193 та давлат томонидан бир овоздан қўллаб-қувватланди. Наинки қўллаб-қувватланди, балки барча қитъанинг 50 дан зиёд мамлакатлари билан ҳаммуаллифликда қабул қилинди. Бу — халқаро ҳамжамият томонидан давлатимиз раҳбари ташаббусининг долзарблиги ва ўз вақтида илгари сурилган таклиф эканининг юксак эътирофидан далолатдир.

→ 2

Кун иқтибоси

«Биринчидан, Президент Шавкат Мирзиёев Марказий Осиёга тинчликни қайтарди. Бу Марказий Осиёдаги барча етакчилар томонидан тан олинмоқда. Бу жуда муҳим...

Иккинчидан, ҳам Вашингтон, ҳам Москва билан тенг ҳуқуқли асосда дўст...

Учинчидан, Ўзбекистон Афғонистонда тинчлик ўрнатиш масаласига самарали ечим топиш учун халқаро майдонда роль ўйнай бошлади».

“Forbes” нашрига берилган интервьюдан.

Алишер УСМОНОВ, Россиянинг “USM Holding” акциядорлик жамияти таъсисчиси ва раҳбари, Ўзбекистон Республикасининг “Эл-юрт ҳурмати” ордени соҳиби

Маданий мерос объектларига оид қонун ҳужжатлари ижроси қониқарлими?

Олий Мажлис Қонунчилик палатасида Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси фракциясининг ташаббуси билан Ўзбекистон Республикаси маданият вазири Б. Сайфуллаевнинг «Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг ижроси ҳақидаги ахборотига оид парламент эшитуви ўтказилди.

Парламент эшитуви

Ҳаракатлар стратегиясида маданий-маърифий ташкилотлар ва музейлар фаолиятини ривожлантириш ҳамда такомиллаштириш, уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш устувор йўналиш сифатида белгиланган. Давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлисга йўллаган Мурожаатномасида ҳам маданий мерос объектларини ишончли қўриқлаш ва улардан оқилона фойдаланиш тизимини такомиллаштиришга алоҳида эътибор қаратилган. Шунингдек, Президентимизнинг 2018 йил 28 ноябрдаги «Ўзбекистон Республикасида миллий маданиятни янада ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорида тарихий ва маданий меросни сақлаш ҳамда уни ёш авлод тарбиясида кенг қўллаш концепциянинг асосий вазифаларидан бири сифатида мустаҳкамланган. Бундан ташқари, маданий мерос муҳофазасини таъминлашга оид 5 та қонун, 40 дан ортиқ қонуности ҳужжатлари, шундан 20 таси айнан 2017-2018 йиллар оралиғида қабул қилинди. Ўзбекистон томонидан ЮНЕСКОнинг соҳага оид 4 та Конвенцияси ратификация қилинди.

Парламент эшитувида маданият вазири тақдим этган маълумотга кўра, мамлакатимизда 7476 та моддий маданий, 107 та номоддий маданий мерос объекти мавжуд. Музейларда 2,5 миллиондан зиёд экспонат ва коллекциялар, архивларда маданий мерос объектлари бўлган миллионлаб ҳужжатлар сақланмоқда.

→ 2

БАЙРАМ ДАСТУРХОНИГА АРЗОН НОЗ-НЕЪМАТЛАР

Ҳадемай, Янги йил кириб келади. Ушбу айёмни оила, ёру дўстлар даврасида, файзли дастурхон атрофида қарши олишга нима етсин?! Шу боис юртдошларимиз айни пайтда байрам дастурхони учун зарур маҳсулотлар сотиб олиш пайидан бўлишяпти. Бунда деҳқон бозорлари ва аҳоли гавжум жойларда ташкил этилаётган қишлоқ хўжалиги ҳамда озиқ-овқат маҳсулотларининг байрамолди савдо-ярмаркалари уларга қўшимча қулайлик яратмоқда.

Ярмарка

Хусусан, “Ўзбекозиқовқатхолдинг” холдинг компанияси томонидан пойтахтимиздаги 12 та бозорда шундай ярмаркалар фаолияти йўлга қўйилди. Уларда холдинг таркибига кирувчи 30 дан ортиқ корхоналар ўз маҳсулотларини таклиф этмоқда. Ярмаркалар расталаридан Тошкент шаҳри, Тошкент, Самарқанд, Хоразм, Фарғона вилоятларида ишлаб чиқарилган қандолат, сут ва гўшт маҳсулотлари, қайта ишланган мева-сабзавотлар, салқин ичимликлар, жами 600 дан зиёд турдаги муҳим ноз-неъматлар ўрин олган.

→ 4

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ЭКСПОРТГА КЎМАКЛАШИШ ВА УНИ РАҒБАТЛАНТИРИШНИ КУЧАЙТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

биринчидан, ишлаб чиқариш қувватларидан ва кенг турдаги хом ашё, шунингдек, меҳнат ресурслари мавжуд бўлган ҳамда ташқи бозорларда рақобатбардош бўлган юқори қўшилган қийматга эга маҳсулотларни ишлаб чиқаришни таъминловчи афзалликлардан тўлиқ ҳажмда фойдаланилмаяпти;

иккинчидан, экспорт қилувчи корхоналар фаолиятини молиявий қўллаб-қувватлаш воситалари ривожланмаяпти, экспортолди ва экспортни молиялаштириш механизмлари мавжуд эмас;

учинчидан, чуқур маркетинг тадқиқотларини ўтказиш, узоқ муддатли барқарор ташқи бозорларни шакллантириш ва хорижда ташқи савдо инфратузилмасини яратишга етарли даражада эътибор қаратилмаяпти;

тўртинчидан, ҳар хил хизмат турлари экспортини ташкил қилиш ва илгари суриш бўйича тизимли ишлар мавжуд эмас, уларни кўрсатиш учун зарур инфратузилма ривожланмаган.

Товарлар ва хизматлар экспорти ҳажмини тубдан ошириш, экспортбоп маҳсулотлар номенклатурасини кенгайтириш, ташқи савдо мувозанатини таъминлаш ва валюта тушумларини кўпайтириш мақсадида:

1. Тадбиркорлик субъектларига қуйидагиларда ҳар томонлама кўмаклашиш Вазирлар Маҳкамасининг комплекслари, Ташқи савдо вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, вазирликлар, идоралар, хўжалик бошқаруви органлари, бошқа ташкилотлар раҳбарлари, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг асосий вазифалари этиб белгилансин:

юқори қўшилган қийматга эга экспортбоп рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, хизматлар (туристик, тиббий, таълим, транспорт, қурилиш ва бошқалар) экспорти ҳажмини кескин ошириш ҳамда уларни кўрсатиш учун тегишли инфратузилмани жадал барпо этиш;

ўзи ишлаб чиқарган маҳсулотларни етказиб беришда ҳамкорларни излаш ҳамда ташкилотлар ва корхоналар билан шартномалар тузиш.

2. Ташқи савдо вазирлиги, Молия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги ва Марказий банкнинг **Экспортни қўллаб-қувватлаш миллий тизимини** ташкил этиш ва унинг асосий вазифалари этиб қуйидагиларни белгилаш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин:

а) экспорт фаолиятига ахборот-таҳлилий кўмаклашиш бўйича:

экспортни ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш соҳасида давлат сиёсатини такомиллаштириш, экспорт салоҳиятини ривожлантириш бўйича давлат дастурларини амалга оширишда кўмаклашиш;

маркетинг, нарх шаклланиши, транспорт логистикаси, сертификатлаш, стандартлаштириш ва сифат назорати, солиқ ҳамда божхона маъмуриятчилиги (шу жумладан, хориждаги) масалалари, "ягона дарча" тамойили асосида ташқи бозорларга кириш шароитлари бўйича экспорт қилувчиларга ва уларнинг чет элдаги ҳамкорларига ахборот ва маслаҳат кўмагини кўрсатиш;

хорижий харидорни излашга ва экспорт шартномасини тузишга қадар музокаралар жараёнига, шу жумладан, уларнинг лойиҳаларини тайёрлашга кўмаклашиш;

республика вазирликлари ва идоралари, вилоятлар ҳамда туман ҳокимликлари билан миллий маҳсулотларни чет элга экспорт қилиш, экспорт қилувчиларни экспортни қўллаб-қувватлаш бўйича чора-тадбирлар, мавжуд имтиёзлар ва преференциялар, ваколатли давлат органларининг вазифалари ва функциялари тўғрисидаги маълумотлар билан таъминлашда тизимли ҳамкорликни таъминлаш;

ҳудудларда ахборот-маслаҳат марказлари тармоғини ташкил этиш;

маҳаллий экспорт қилувчилар, ишлаб чиқариладиган маҳсулотлар ва хизматлар базасини таъминлаш орқали электрон ташқи савдо майдончаларини юритиш, ишлаб чиқариш ва экспорт фаолияти билан шуғулланадиган тадбиркорлик субъектларига етакчи халқаро электрон тижорат майдончаларига кириш учун ёрдам кўрсатиш;

ишончли сифатли маҳсулот етказиб берувчи сифатида маҳаллий ишлаб чиқарувчиларнинг ҳалоллигини исботлаш учун, шу жумладан, ҳар йили "Made in Uzbekistan" миллий кўргазмасини, тармоқ ва минтақавий товарлар кўргазмалари ва савдо ярмаркаларини ўтказиш, халқаро кўргазмалар ва тақдимотларда иштирок этиш йўли орқали ўзбек брендлари ва маҳсулотларини хорижда илгари суриш бўйича "Made in Uzbekistan" дастурини амалга ошириш;

экспорт қилишни бошлаётганлар учун ўқув семинарлари ва тренинглар, тадбиркорлар учун хорижий мамлакатларга ташқи савдо масалалари бўйича савдо миссиялари ташкил этиш ва ўтказиш;

б) экспорт фаолиятини молиявий қўллаб-қувватлаш қисмида:

экспорт қилувчи корхоналарни молиявий ресурслар билан таъминлаш, нохомашё экспорт ҳажми, миллий экспорт қилувчилар ва уларнинг маҳсулотларини сотиб оладиган мамлакатлар сонини оширишга кўмаклашиш;

кўргазма стендларини ташкил этиш ва республика корхоналарининг халқаро савдо ярмаркалари, тақдимотлари ва реклама кампанияларида иштирок этиши, шу жумладан, анъанавий миллий маҳсулотлар ва брендларни потенциал бозорларда илгари суришни молиялаштириш;

миллий маҳсулотларни хорижий ваколатли органлар томонидан расмийлаштирилиши орқали стандартлаштириш ва сертификатлаштиришнинг ҳам республикадаги, ҳам хориждаги халқаро тизимларини жорий этиш билан боғлиқ харажатларни қоплаш мақсадида экспорт қилувчи корхоналарга мақсадли молиявий ёрдам кўрсатиш;

молиявий қўллаб-қувватлаш ва миллий экспортни суғурталашнинг замонавий механизмларини муваффақиятли қўллаган хорижий мамлакатлар тажрибасини инобатга олиб, шу жумладан, халқаро молиявий институтларни жалб қилган ҳолда экспортолди ва экспортни молиялаштириш, экспорт кредитлари ва таваккалчилигини суғурталаш механизмларини жорий этиш;

савдони молиялаштириш учун халқаро ва хорижий молия институтларининг қарзлари ва имтиёзли кредитларини жалб қилиш;

бошқа комплекс молиявий ва консалтинг хизматларини кўрсатиш.

3. Белгилансинки, Экспортни қўллаб-қувватлаш миллий тизимининг фаолияти Ўзбекистон Республикаси Ташқи савдо вазирлиги томонидан мувофиқлаштирилади.

4. Ташқи савдо вазирлиги, Молия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Марказий банк, Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси ва Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштирилган корхоналарга кўмаклашиш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитасининг:

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ҳузуридаги Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспортини қўллаб-қувватлаш жамғармаси негизида **Ўзбекистон Республикаси Ташқи савдо вазирлиги ҳузуридаги Экспортни рағбатлантириш агентлигини** ташкил этиш;

"Ўзбекинвест" экспорт-импорт миллий суғурта компаниясига экспорт кредитлари ва операцияларини суғурталаш вазифасини юклаш ва уни Ташқи савдо вазирлигига ўтказиш;

Ўзбекистон Республикаси ташқи савдо вазирини **"Ўзагроэкспортбанк" акциядорлик тижорат банки** Кузатув кенгашининг раиси этиб сайлаш;

Ўзбекистон Республикасининг хориждаги элчихоналари қошида **савдо ваколатхоналарини** ташкил этиш тўғрисидаги таклифлари қабул қилинсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги 2019 йилдан бошлаб ҳар йили Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрларини шакллантиришда 15 миллион АҚШ долларидан кам бўлмаган миқдордаги маблағни Ўзбекистон Республикаси Ташқи савдо вазирлиги ҳузуридаги Экспортни рағбатлантириш агентлигига ажратишни кўзда тутсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Ташқи савдо вазирлиги Молия вазирлиги, Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси ва Марказий банк билан биргаликда:

бир ой муддатда Экспортни қўллаб-қувватлаш миллий тизимининг фаолиятини ташкил этиш бўйича унинг самарали фаолият кўрсатиши доирасидаги тадбирларни молиялаштириш манбаларини, шунингдек, экспортчиларни молиявий қўллаб-қувватлаш ва экспорт жараёнида хатарларни суғурталаш механизмлари, экспортчиларни камситувчи чоралар, тариф ва нотариф тўсиқлардан ҳимоя қилишни назарда тутувчи таклифларни Вазирлар Маҳкамасига;

бир ҳафта муддатда "Ўзагроэкспортбанк" акциядорлик тижорат банкининг устав капиталини минимал талаб этилган даражага кўтариш бўйича таклифлар киритсин.

17. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. Н. Арипов, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбари З. Ш. Низомиддинов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти маслаҳатчисининг ўринбосари Э. М. Ғаниев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **Ш. МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2018 йил 20 декабрь

Маданий мерос объектларига оид қонун ҳужжатлари ижроси қониқарлими?

1 ➡ Самарқанд, Бухоро, Хива ва Шаҳрисабз шаҳарларининг тарихий марказлари ЮНЕСКОнинг Бутунжаҳон маданий мероси объектлари рўйхатига, Шашмақом, Наврўз, Бойсун маданий муҳити, Аския, Катта ашула, Палов маданияти ва анъанаси, Марғилон ҳунармандчилик мактабининг атлас ва адрас тўқиш технологияси каби номоддий маданий мерос намуналари ЮНЕСКОнинг Инсоният номоддий маданий меросининг репрезентатив рўйхатига киритилган. Шунингдек, Усмон Қуръони, Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг қўлёзмалар тўплами, Хива хонлиги канцелярияси ҳужжатлари «Жаҳон хотираси» дастуридан жой олган. Яна бир муҳим жиҳат шуки, мамлакатимиздаги 180 дан ортиқ халқаро сайёҳлик йўналишларининг 140 дан зиёди айнан тарихий-маданий мерос объектлари билан боғлиқ.

Шу боис моддий маданий мерос объектларини таъмирлаш ва реставрация қилиш ишлари учун кейинги йилларда республика бюджетидан ажратилаётган маблағлар сезиларли даражада оширилди. Жумладан, «Миллий тикланиш» ДП фракцияси ташаббуси билан 2018 йилда 46 миллиард 569 миллион сўм ажратилган бўлса, 2019 — 2021 йилларга мўлжалланган Бюджетномада 2019 йилда 67 миллиард сўм маблағ йўналтирилиши белгиланди. Шу билан бирга, фракция таклифига кўра, маҳаллий бюджетлар ҳисобидан ҳам алоҳида маблағлар йўналтирилиши кўзда тутилмоқда.

Ўз навбатида, Ўзбекистон «Миллий тикланиш» ДП, унинг Қонунчилик палатасидаги фракцияси ҳамда халқ депутатлари ҳудудий ва маҳаллий Кенгашлари депутатлари томонидан парламент эшитувига тайёргарлик доирасидаги ўрганишлар натижасида маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш, улардан фойдаланиш амалиёти ҳамда соҳани ҳуқуқий тартибга солишда бир қатор муаммолар мавжудлиги аниқланди.

Эшитув давомида келтириб ўтилганидек, ҳозирги кунга қадар «Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисида»ги Қонунда назарда тутилган вазифа — маданий мерос объектларидан фойдаланиш, уларни сақлаш ва муҳофаза қилиш устидан давлат назоратини амалга ошириш, уларнинг ҳудудларидан фойдаланиш, тарихий-маданий қўриқхоналар, музей-қўриқхоналар ва тарихий масканларни ташкил этиш, сақлаш режимларини белгиловчи қонуний механизмлари белгиланмаган ва қабул қилинмаган.

Мамлакатимиз Президентининг 2018 йил 16 январдаги «Моддий маданий ва археология мероси объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланишни такомиллаштириш тўғрисида»ги фармойиши билан 2018 йил 1 майга қадар моддий маданий ва археология мероси объектларини хатловдан ўтказиш, хатлов натижалари бўйича объектлар тўғрисида батафсил маълумотларни ўз ичига олган ва доимий янгиланиб борувчи ягона электрон маълумотлар базаси яратиш белгиланган бўлса-да, бироқ амалда тўлиқ бажарилмаган.

Моддий маданий мерос объектларига ноқонуний эгалик қилиш, фойдаланиш ҳамда уларга зарар етказиш ҳолатларига чек қўйилмаяпти. Ўрганишларда 259 та объектга жиддий зарар етказилгани аниқланган. Моддий маданий мерос объектларининг атиги 2608 тасининг (34,14 фоиз) кадастр ҳужжатлари мавжуд, 2232 тасига (29,5 фоиз) муҳофаза белгилари ўрнатилган, холос. Обидаларнинг аксарияти таъмирталаб аҳволга келиб қолган, уларнинг сайёҳлик салоҳиятидан самарали фойдаланиш талаб даражасида эмас.

Моддий маданий мерос объектларининг муҳофаза ҳудудларида талаб ва меъёрларга зид равишда қурилиш ишларини олиб бориш ҳолатлари ҳам учраб турибди. Аксарият жойларда ўз касбининг эгалари — археолог, меъмор, санъатшунослар ишламаяпти, моддий маданий ва археология мероси объектларининг ягона электрон маълумотлар базасини яратиш ишлари якунланмаган. Бундай объектларни ижарага бериш тизими такомиллаштирилмаган. Масалан, Сурхондарё вилоятининг Денов туманидаги «Сайид Оталиқ» мадрасаси (XVII аср) ижарага берилган бўлиб, ҳозир мадраса хоналаридан омборхона сифатида фойдаланилмоқда.

Муҳокама чоғида баён этилган фикр-мулоҳазаларни ҳисобга олган ҳолда, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси маданият вазирининг «Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг ижроси ҳақидаги ахборотини маълумот учун қабул қилди.

Парламент эшитуви якуни юзасидан Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг қарори қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Матбуот хизмати.

Давлат хизматлари кўрсатиш имконияти кенгаймоқда

Қулайлик

Давлатимиз раҳбарининг ўтган йил 12 декабрдаги "Аҳолига давлат хизматлари кўрсатишнинг миллий тизимини тубдан ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони ҳамда "Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Давлат хизматлари агентлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида"ги қарори асосида Тадбиркорлик субъектларига "ягона дарча" тамойили бўйича давлат хизматлари кўрсатиш ягона марказларининг Давлат хизматлари марказларига ўзгартирилгани эндиликда "фуқаролар эмас, ҳужжатлар ҳаракатланади" тамойилини амалиётда кенг жорий этишда муҳим ўрин тутмоқда. Хусусан, Навоий вилояти бошқармасининг туман ва шаҳар давлат хизматлари марказлари давлат хизматлари кўрсатиш тизимининг изчиллик билан такомиллаштирилгани инвестиция ва ишчанлик муҳитини янада яхшилаш, бизнесни ривожлантиришда имконият эшикларини каттароқ очиб бермоқда. Энг муҳими, бу механизм ортиқча қоғозбозлик ва бюрократияни бартараф этишга хизмат қиляпти.

— Бир йил ичида Адлия вазирлиги ҳузуридаги Давлат хизматлари агентлиги орқали 70 дан ортиқ, тажриба тариқасида эса Зарафшон шаҳрида 100 дан зиёд давлат хизматлари кўрсатиш йўлга қўйилди, — дейди бошқарма бошлиғи Баҳодир Тошев. — Шу асосда вилоятимиз бўйича ўтган давр мобайнида кўрсатилган хизматлар сони 134 мингтани ташкил этди. Шунингдек, ҳудуддаги барча давлат хизматлари марказлари инфокиосклар билан таъминланиб, олис ҳудудларда яшовчи аҳолига мобиль давлат хизматлари кўрсатиш учун барча туман, шаҳар давлат хизматлари марказларига махсус автотранспорт воситалари ажратилди. Бу ҳам иш самарадорлигини оширишга катта туртки берди.

Кеча бошқарманинг янги биноси фойдаланишга топширилди. Шу муносабат билан бу ерда тантанали тадбир ташкил этилди. Бинода аҳолининг оғирини енгил қилиш, уларга кўрсатилаётган давлат хизматлари сифати ва турини янада ошириш учун барча шарт-шароит яратилган.

Айни кунларда Навоий шаҳри, Конимех, Учқудуқ, Қизилтепа ва Хатирчи туманларида ҳам шундай бинолар қурилмоқда.

Темур ЭШБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Азамат ЗАРИПОВ олган суратлар.

Дунё тан олаётган ташаббус

1 ➡ Дарҳақиқат, ҳужжат концепциясининг мақсади, мазмун-моҳияти ўта долзарб. У БМТ доирасида қабул қилинган муҳим ҳужжатлар қоидаларига тўлиқ мос келади. Резолюцияда маърифатпарварлик ғоясини илгари суришга алоҳида эътибор қаратилиб, сайёрамизда хавфсизлик ва тинчликни мустаҳкамлаш йўлидаги интеграция, ўзаро ҳурмат, инсон ҳуқуқлари ҳимояси, муроса ва ўзаро англашувнинг нечоғлик аҳамиятли экани эътироф этилади.

Эътиборга лойиқ жиҳати шундаки, ушбу ҳужжат барча аъзо давлатларнинг фикр, виждон, дин ёки эътиқод эркинлигини ҳимоя қилиш ва рағбатлантиришга доир саъй-ҳаракатларини фаоллаштиришга ундагани билан ҳам аҳамиятлидир. Унда таълим, илм-фан, маданият воситасида миллатлараро ҳамкорликни кенгайтириш орқали ЮНЕСКОнинг дунёда тинчлик ва хавфсизлик ўрнатишдаги муҳим роли эътироф этилади.

Резолюциянинг қабул қилиниши натижасида энди БМТга аъзо давлатларнинг таълим муассасаларида диннинг инсонпарварлик моҳияти кенг тарғиб этилади. Шунингдек, давлатлар маълум мажбуриятларни ҳам ўз зиммасига олади. Булар нималардан иборат десак, аввало, дин ҳеч қачон зўравонликлар билан бир қаторга қўйилмайди, экстремизм, терроризм сўзлари дин билан боғланмайди.

Бугун муқаддас динимизни ниқоб қилган ҳолда инсониятга қарши жиноятлар авж олаётган бир шароитда бу чақириқ чуқур ўйланган, шунинг баробарида, яқин тарихда йўл қўйилган хатолардан жиддий хулоса чиқариб айтилган таклиф бўлди. Бу таклифнинг айнан давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилиши эса мамлакатимиз буюк маърифатпарварлар юрти экани, халқимиз мудом маърифатга ошнолигининг яна бир исботидир.

БМТга аъзо давлатлар резолюциядан келиб чиқиб, миллий ва халқаро оммавий ахборот воситалари, жумладан, интернет тармоғида кенг кўламли тарғибот ишларини йўлга қўйишади, бағрикенглик, зўравонликка барҳам бериш ҳамда дин ва эътиқод эркинлигига доир маърифий ахборот тарқатиш каби тегишли коммуникацион стратегияни жорий қилишади. Бу, ўз навбатида, диннинг, хусусан, ислом динининг асл моҳиятини, унинг тинчликпарварлик ва эзгуликка асосланганини тарғиб этишга қаратилган. Зотан, тўғри талқин қилинган эътиқод фақат тинчликни, одамийликни улуғлайди.

V. Хавфсизлик, миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликни таъминлаш ҳамда чуқур ўйланган, ўзаро манфаатли ва амалий ташқи сиёсат

HARAKATLAR STRATEGIYASI 2017-2021

Шуҳрат ЁВҚОЧЕВ, Ўзбекистон халқаро ислом академияси ректори:

— Ўзга ғоялардан, ўзга мафкуралардан халқни, айниқса, ёшларни ҳимоя қилмаслик Ватан тақдирини ўз ҳолига ташлаб қўйишдан бошқа нарса эмас. Хусусан, мамлакатимизда Президентимиз томонидан "Жаҳолатга қарши маърифат" ғояси ўртага ташланди. Бу борада қилинаётган ишлар эса жамият барқарорлиги учун муҳимдир.

Ўзбекистон халқаро ислом академиясига ҳам муқаддас динимиз исломни пухта ўрганиш, жамиятнинг тинчлиги ва тотувлиги кафолати бўлган бағрикенглик тамойилларини шакллантириш, аждодларимиз хотирасига ҳурмат ҳамда халқимиз хоҳиш-иродаси рўёби сифатида асос солинди. Демакки, бу даргоҳ аждодларимиз ва халқимиз орзу қилган масканлардан бири, десак, муболаға қилмаган бўламиз.

Академия олдига қўйилган бакалаврлар ва магистрлар тайёрлаш, диний соҳада чуқур тадқиқотлар олиб борувчи илмий ҳамда илмий-педагог кадрларни диний ва дунёвий таълим йўналишлари бўйича ўқитиш, республикадаги барча ислом таълим муассасалари фаолиятини ўқув-меъёрий ҳамда ўқув-услубий жиҳатдан мувофиқлаштириш, ислом динининг асл моҳиятини теран ўрганиш ва тарғиб этиш каби вазифаларни изчил амалга ошириб келмоқда.

Айни пайтда Исломшунослик, Мумтоз Шарқ филологияси ҳамда Ислом иқтисодиёти ва халқаро муносабатлар факультетлари таркибида фаолият олиб бораётган ўн иккита кафедрада ёшларга таълим берилмоқда.

Халқаро ҳамкорликка ҳам алоҳида аҳамият қаратиляпти. Жумладан, ҳозирги кунга қадар таълим масканимиз Мисрнинг Ал-Азҳар, Туркиянинг Ибн Халдун, Займ, Салжуқ, Кастамону, Қозоғистоннинг Нур-Муборак, Индонезиянинг Жакарта Саҳид ва Султон Шариф Қосим, Риау давлат ислом университетлари, Буюк Британиянинг Кэмбриж ҳамда Марказий Осиё форуми билан ўзаро англашув меморандумларини имзолади.

Умуман айтганда, ушбу резолюция халқлар ўртасида тинчлик ва тотувликни таъминлашга хизмат қилади.

Зайниддин ЭШОНҚУЛОВ, Самарқанд вилояти бош имом-хатиби:

— Бугун Ўзбекистон ривожланишнинг янги босқичига чиқди. Ёшларнинг онги, маърифатини, салоҳиятини ошириш, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратиляпти. Чунончи, буюк бобомиз Имом Бухорий ҳазратларининг ғоят бой меросини асраб-авайлаш ва ўрганиш, ислом маърифатини кенг ёйиш мақсадида Самарқанд вилоятида Имом Бухорий номидаги халқаро илмий-тадқиқот маркази ташкил этилиши ҳам мамлакатимизда жаҳолатга қарши маърифат билан курашишдаги амалий ишларнинг ифодасидир.

Инсонлар қалбида маърифат, ўзаро ишонч, дўстлик туйғулари жой олмас экан, моддиётнинг қай даражадаги ривожланиш босқичига етилмасин, инсоният бир куни таназзулга учраши инкор қилиб бўлмайдиган ҳақиқат. Бу ҳақда олис ўтмишнинг тарих варақлари ҳамиша бизни огоҳлантириб келади. Саводсизлик ва жаҳолатга барҳам бериш, барчанинг таълим олиш ҳуқуқини таъминлашда ушбу ҳуқуқий ҳужжатнинг аҳамияти юқори.

Бугунги Ўзбекистон дунё бўйлаб бағрикенглик ва ўзаро ҳурматни қарор топтириш, диний эркинликни таъминлаш, эътиқод қилувчиларнинг ҳуқуқини ҳимоялаш, уларнинг камситилишига йўл қўймаслик тарафдори ва бунга бор имкониятини ишга солиб ҳаракат қилади. Тинчлик, тараққиёт ва фаровонлик сари ҳамкорликни кенгайтириш йўлидан собит боради.

БМТ Бош Ассамблеясида мазкур резолюциянинг бир овоздан қабул қилиниши Президентимизнинг турли миллат ва конфессиялар ўртасида ҳамкорлик, ўзаро ҳурмат ҳамда бирдамлик муҳитини мустаҳкамлаш, маданиятлараро мулоқотни қўллаб-қувватлаш ва асраш, юртимизда тинчлик ҳамда тотувликни таъминлашга қаратилган изчил ва пухта ўйланган стратегияси халқаро ҳамжамият томонидан тўла қўллаб-қувватланаётганининг яна бир яққол тасдиғидир.

«Халқ сўзи» мухбири Омонулла ФАЙЗИЕВ ёзиб олди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ФАН ВА ТЕХНИКА, АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА МЕЪМОРЧИЛИК СОҲАСИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ КЕНГАШИДАН

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистон Республикасининг фан ва техника, адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасидаги Давлат мукофотлари кенгаши 2019 йилда бериладиган Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотларига тавсияномалар 2019 йилнинг 25 январигача қабул қилинишини маълум қилади.

Фан ва техника соҳасида Давлат мукофотига қуйидаги талабларга жавоб берадиган ишлар қабул қилинади:

— республика фанини ривожлантиришга улкан ҳисса бўлиб қўшилган ва халқаро миқёсда эътироф этилган фундаментал тадқиқотлар, жамиятнинг ижтимоий-иқтисодий, илмий-техник ва маънавий-маърифий ривожланишига кучли таъсир қилган кашфиёт, ихтиро ва илмий ишланмалар, жаҳон миқёсидаги энг илғор стандартларга мос бўлган ва амалиётга катта самара билан жорий этилган янги техника ва технологиялар (биринчи даражали мукофот учун);

— республика фанининг муайян тармоқларини ривожлантиришга салмоқли ҳисса бўлиб қўшилган ва хорижий мамлакатларда эътироф этилган фундаментал тадқиқотлар, жамиятнинг ижтимоий-иқтисодий, илмий-техник ва маънавий-маърифий ривожланишига сезиларли таъсир кўрсатган ихтиролар, илмий ишланмалар, таълим муассасалари учун дарсликлар, илғор стандартларга мос бўлган ва ишлаб чиқаришга самарали жорий қилинган янги технологиялар (иккинчи даражали мукофот учун).

Адабиёт соҳасида Давлат мукофотига қуйидаги талабларга жавоб берадиган ишлар қабул қилинади:

— ўзбек адабиётини ривожлантиришга улкан ҳисса бўлиб қўшилган, кенг маданий жамоатчилик томонидан эътироф этилган, халқаро миқёсда миллий адабиётимизнинг обрў-эътиборини кўтаришга хизмат қилган юксак бадиий савиядаги шеърий, насрий ва драматик асарлар, ўзбек адабиёти энг нодир асарларининг хорижий тилларга таржималари ҳамда адабиётшунослик йўналишидаги фундаментал тадқиқотлар (биринчи даражали мукофот учун);

— замонавий ўзбек адабиёти ривожида муносиб ўрин эгаллаган юксак савиядаги бадиий ва публицистик асарлар, жаҳон адабиётининг миллий маънавиятимизни бойитишга хизмат қиладиган етук асарларининг ўзбек тилига таржималари, адабиётшунослик соҳасидаги тадқиқотлар ҳамда адабиёт дарсликлари (иккинчи даражали мукофот учун).

Санъат ва меъморчилик соҳасида Давлат мукофотига қуйидаги талабларга жавоб берадиган ишлар қабул қилинади:

— республикада маданият, санъат ва меъморчиликни ривожлантиришга беқиёс ҳисса бўлиб қўшилган, кенг жамоатчилик томонидан ҳамда халқаро миқёсда эътироф этилган, энг юксак бадиий савиядаги санъат ва меъморчилик асарлари (биринчи даражали мукофот учун);

— республикада маданият ва меъморчиликни ривожлантиришга салмоқли ҳисса бўлиб қўшилган, кенг жамоатчилик ва ижодкорлар томонидан эътироф этилган, юксак бадиий савиядаги санъат ва меъморчилик асарлари (иккинчи даражали мукофот учун).

Давлат мукофоти шахсий характерга эга ва қоидага кўра битта шахсга берилади. Давлат мукофотига тавсия этилган ишда бир неча шахснинг ҳиссаси ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган тақдирдагина Давлат мукофоти муаллифлар жамоасига берилиши мумкин. Муаллифлар жамоаси беш кишидан ошмаслиги керак.

Бир неча шахслар томонидан бажарилган ишларни мукофотга тақдим этишда даъвогарлар жамоасига фақат ишни бажаришда бевосита ижодий иштироки энг юксак даражада ва ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлган асосий муаллифларгина киритилади. Муаллифлар жамоаси таркибига маслаҳатчилик, маъмурий ва ташкилий ишларни бажарган шахсларни киритишга йўл қўйилмайди.

Муаллифлар жамоаси таркибига вафот этган, лекин ишнинг бажарилишида қўшган ҳиссаси аҳамиятга эга бўлган шахслар ҳам киритилиши мумкин.

Давлат мукофотига ҳукуматнинг бошқа мукофоти билан илгари тақдирланган муаллифлар ҳам истисно тариқасида тавсия этилиши мумкин.

Фан ва техника, адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасидаги Давлат мукофотига кўрсатилаётган илмий тадқиқотлар, адабий ва бадиий асарлар матбуотда эълон қилинган, техника ва технологиялар бўйича бажарилган ишлар ишлаб чиқаришга жорий этилган бўлиши керак.

Мусиқа, театр, кино, тасвирий ва бошқа хил санъат асарлари, концертлар, кўргазмалар, театрлар, радио ва телевидение орқали эълон қилинган, кенг жамоатчиликка таништирилгандан кейин, меъморчилик асарлари бўйича объектлар эса фойдаланишга топширилгандан сўнг бир йил ўтгач тавсия этилиши мумкин.

Фан ва техника, адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасидаги Давлат мукофотига тақдим этиладиган ҳар бир ишга тавсия этувчи ташкилот томонидан тавсиянома хати ёзилади ва унда қуйидагилар кўрсатилади:

— муаллиф (муаллифлар жамоаси учун — ҳар бир муаллиф)нинг фамилияси, исми ва отасининг исми (паспорт бўйича), туғилган йили ва жойи, яшаш манзили, ишлаш жойи ёки фаолият тури, илмий даражаси ва унвони (муаллифларнинг фамилиялари алифбо тартибида кўрсатилади);

— ишнинг номи;

— ишнинг тақдим этилишини асословчи натижалар, техник-иқтисодий кўрсаткичлар ва маънавий-маърифий аҳамияти, амалга оширилиш кўлами;

— унинг тугалланган, нашр қилинган, қурилган, жамоатчиликка кўрсатилган ва ишлаб чиқаришга жорий этилган вақти.

Тавсиянома хати тақдим этаётган ташкилотнинг раҳбари томонидан имзоланган бўлиши керак. Раҳбарнинг ўзи мукофотга даъвогарлар таркибига кирган ҳолатдагина хатни раҳбарнинг ўринбосари имзолайди.

Тавсиянома хатига қуйидаги ҳужжатлар илова қилинади:

— ишни тақдим этиш ҳақида, унинг номи, мукофотга даъвогарларнинг фамилияси, исми ва отасининг исми кўрсатилган ҳолда муассаса илмий ёки илмий-техник кенгаши мажлисининг, вазирлик ҳайъатининг ва бошқа тегишли мажлислар баённомасидан кўчирма;

— ишнинг қаерда амалга оширилгани, вақти, салмоғи ҳамда унинг техник-иқтисодий кўрсаткичлари, маънавий-маърифий жиҳатдан тавсифи қайд этилган ҳолда қисқача мазмуни (ҳажми 10 саҳифадан ошмаслиги, муаллиф ёки муаллифлар томонидан имзоланиши керак).

Агар мукофотга тавсия этилган тадқиқот иши буюртмага кўра бажарилган бўлса, буюртмачи ташкилот бўйсунадиган вазирлик ёки идора раҳбарияти розилигини тасдиқловчи ҳужжатлар ҳам илова қилиниши лозим:

— муаллифлар жамоаси томонидан бажарилган ишлар учун ҳар бир муаллифнинг ишга қўшган ижодий ҳиссаси аниқ кўрсатилган, ҳар бир муаллиф томонидан имзоланган ва нотариал тасдиқланган далолатнома;

— ҳар бир муаллиф учун 4х6 см. ўлчамли рангли фотосурат ёпиштирилган ходимларни ҳисобга олиш варақаси ҳамда маълумотнома (электрон варианти билан);

— қўшимча 4 дона 4х6 см. ўлчамли фотосурат ва паспорт нусхаси;

— илмий ишлар, адабий ва драматик асарлар, таржималар, дарсликларнинг нашрлари, машина ва механизмлар, янги материаллар, конструкциялар тавсифлари, ишлаб чиқаришга жорий этилган ишларнинг далолатномалари, қурилган иморатлар ва ихтироларнинг баёнлари, қўшимча чизма, схема, харита, фотоальбом ва макетлар, санъат асарларининг ёзма, овозли ёки видеоёзув, тасвир, ҳажмли-фазовий ва бошқа шаклларда чоп этилган нусхалари.

Эслатма: таълим муассасалари учун дарсликлар бўйича тегишли вазирлик ва идораларнинг хулосалари илова қилинади.

Мукофотга тавсия этилган иш ва унга оид ҳужжатлар уч нусхада топширилиши керак.

Тақдим этиладиган ҳужжатлар нусхаларининг ҳар бир йиғмаси алоҳида жилдга солинади. Чоп этилган илмий, адабий, бадиий асарлар ёки алоҳида муқоваланган ишнинг баёнидан ҳам бир нусхадан жилдга солинади. Жилд устига ишни тақдим этувчи муассаса номи, ишнинг номи ва муаллиф(лар) фамилияси, исми ва отасининг исми тўлиқ ёзилади.

Фан ва техника соҳасида Давлат мукофотларига тавсияномалар Кенгашнинг ишчи органи — Фанлар академияси томонидан, Адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасида Давлат мукофотларига тавсияномалар Кенгашнинг ишчи органи — Маданият вазирлиги томонидан қабул қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотига тақдим этиладиган ишларга қўйиладиган талаблар билан танишиш ва лозим бўлган ҳужжатларни тайёрлаш билан боғлиқ масалалар бўйича қуйидаги манзилга мурожаат қилиш мумкин:

Фан ва техника соҳасида Давлат мукофоти бўйича:
100047, Тошкент шаҳри,
Яҳё Ғуломов кўчаси, 70-уй, 322-хона.
Тел.: 71-233-59-46.

Адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасидаги Давлат мукофоти бўйича:
100011, Тошкент шаҳри,
Алишер Навоий кўчаси, 30-уй, 308-хона.
Тел.: 71-239-49-57, 71-244-65-97.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистон Республикасининг фан ва техника, адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасидаги Давлат мукофотлари кенгаши.

Маҳаллий Кенгашларда

Депутатлардан фаоллик талаб қилинди

Тошкент вилоятининг Оҳангарон туманида айни пайтда аҳолини қийнаётган муаммолар сони қанча? Бу саволга жавоб бериш анча мушкул. Ҳудудлардаги ижтимоий-иқтисодий аҳволни ва аҳолини қийнаб келаётган муаммоларни ўрганиш бўйича Республика ишчи гуруҳи аъзолари жорий йилнинг 5 — 17 ноябрь кунлари тумандаги мавжуд 29 та маҳалла фуқаролар йиғинида уйма-уй юриб, жами 17 мингдан ортиқ муаммоларни аниқлади.

Бу ҳақда халқ депутатлари туман Кенгашининг сессиясида маълум қилинди. Аниқланган муаммоларнинг бир қисми жойларда бартараф этилган. Йиғилишда депутатлардан мавжуд камчиликларни ўз вақтида ҳал этишда ташаббускорлик талаб қилинди.

Мисол учун, ўрганишлар давомида “Эйвалек” ва “Ғаллақудуқ” маҳалла фуқаролар йиғинлари тумандаги энг оғир ҳудуд эканлиги ойдинлашди. Масалан, “Эйвалек” МФЙдаги 23 та кўп қаватли уйнинг 2 таси таъмирталаб, 3 таси эса бутунлай яроқсиз аҳволга келиб қолган. Уйлар марказлаштирилган сув таъминотига уланмаган. Сув қувурлари ва насослари эскирган. Маҳалла гузарида кутубхона мавжуд эмас, ижтимоий дорихона доимий фаолият юритмайди. Ишлаган вақтида ҳам энг зарур дори-дармон воситалари билан етарлича таъминланмаган.

Бу каби камчиликлар “Ғаллақудуқ” маҳалла фуқаролар йиғинида ҳам бор. Чорва фермаси, автомобиль тураргоҳи, стадион таъмирталаб ҳолатда. Ҳудудни туман маркази билан боғловчи доимий транспорт қатнови йўлга қўйилмаган.

Сессияда аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш масаласига алоҳида эътибор қаратилди. Туман аҳолисининг 41 фоизи марказлаштирилган ичимлик суви билан таъминланган, холос. Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 29 августдаги қарорига кўра, “Увак”, “Акча”, “Янги ҳаёт” маҳалла фуқаролар йиғинларидаги 3 та артезиан қудуғини тозалаш, насослар ўрнатиш, 2-кўтарма насос станциясини, хлорлаш ускунасини қуриш белгиланган бўлсада, бу топшириқлар ҳозирги кунга қадар бажарилмаган. “Гулобод”, “Шодмалик”, “Янги ҳаёт”, “Ойбулоқ” маҳалла фуқаролар йиғинидаги артезиан қудуқлардаги сув таркиби шўрланиб кетган. Уни тозалаш ишлари ҳанузгача олиб борилмаган.

117 нафар бола тарбияланаётган 8-сонли мактабгача таълим муассасасининг поли чириб кетган. Атрофи қаровсиз аҳволда. Муассасада спорт зали, изолятор, захира озиқ-овқат маҳсулотларини сақлаш учун ертўла йўқ, канализация ишламайди. Бу каби мисоллар йиғилиш давомида кўплаб келтирилди. Умуман, таълим, тиббиёт муассасаларидаги камчиликлар ҳам очиқ-ойдин танқид қилинди.

Худди шундай масалалар халқ депутатлари Қибрай тумани Кенгаши сессиясида ҳам атрофлича ўрганилди. Муаммолар ва уларнинг ечимларига оид таклифлар ўртага ташланди.

Йиғилишда Олий Мажлис Сенати Раиси Н. Йўлдошев иштирок этди.

Сессияларда маҳаллий Кенгаш депутатларининг туман аҳли ҳаётига оид масалаларда фаоллигини, жонкуярлигини ошириш зарурлиги таъкидланди.

Раҳматилла ШЕРАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Саломатлигимиз учун, аввало, ўзимиз масъулмиз

Президентимизнинг кейинги икки йилда соғлиқни сақлаш соҳасига оид 50 та Фармони, қарори ва фармойиши қабул қилинди. Мазкур тизимни тубдан такомиллаштириш бўйича комплекс чора-тадбирлар белгиланиб, уни янада ривожлантиришга оид концепция тасдиқланди.

Сенатор мушоҳадаси

Дарҳақиқат, соҳада ўз ечимини кутаётган масалалар ҳам жуда кўп. Булардан бири, бевосита, юқумли бўлмаган касалликлар ва уларни келтириб чиқарувчи омилларнинг олдини олиш билан боғлиқ.

Бугун турмуш шароитимиз тобора яхшиланиб, транспорт, алоқа, ижтимоий ва иқтисодий инфратузилмалар такомиллашиб бормоқда, кундалик ҳаётимизга энг замонавий ахборот технологиялари кириб келяпти. Пировардида иш унумдорлиги, натижадорлиги, сифат кўрсаткичлари ошиб бораётир.

Лекин шу ўринда, ўзимизга “Мен соғлиғимга етарлича эътибор беряпманми?”, “Фарзандларим баркамол бўлиб вояга етиши учун нима қилишим керак?” деган саволларни беряпмизми?! Афсуски, йўқ.

Давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 18 декабрдаги “Юқумли бўлмаган касалликларнинг профилактикасини, соғлом турмуш тарзини қўллаб-қувватлаш ва аҳолининг жисмоний фаоллиги даражасини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори шу каби саволларни ўзимизга ҳар куни беришга ундайди.

Бор-йўғи бир нечта рақамларни келтириб ўтсак. Иқтисодий тадқиқотлар маркази томонидан ўтказилган ижтимоий сўровнома натижаларига кўра, пойтахтимиз аҳолисининг учдан бир қисми ортиқча вазндан азият чекмоқда, аҳолининг 20 фоизи тамаки, 50 фоизи алкогол маҳсулотларини истеъмол қилади. 60 фоизи эса касбий фаолияти туфайли камҳаракатлиликда кун ўтказмоқда. Оқибатда аҳоли орасида турли хил юрак-қон томир, ошқозон-ичак, умуртқа шикастланиши, инсульт, қандли диабет, саратон ва бошқа касалликлар тобора кучайиб, энг ачинарлиси, ёшариб бормоқда.

Сир эмас, камҳаракатлилик юқумли бўлмаган касалликлар бўйича эрта ўлимнинг асосий омили эканлиги кўплаб олимлар томонидан исботланган.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотларига қараганда, сайёрамизнинг 18 ёш ва ундан юқори бўлган 23 фоиз ҳамда 11 ёшдан 17 ёшгача бўлган 81 фоиз аҳолиси умрини камҳаракатлиликда ўтказмоқда. Ваҳолонки, ушбу ташкилот тавсиялари бўйича 5 ёшдан 17 ёшгача бўлган ўсмирлар ҳар куни камида 60 дақиқа, ўрта ва ундан юқори ёшдагилар ҳафтасига камида 150 дақиқа фаол ҳаракатда бўлиши лозим.

Қарорда айнан юқумли бўлмаган касалликлар профилактикаси, аҳолининг соғлом турмуш тарзини шакллантириш ва жисмоний фаоллигини оширишни ташкил қилиш ҳамда бошқариш механизмларини такомиллаштириш кўзда тутилмоқда.

Қарор билан Тошкент тиббиёт академияси ҳузуридаги Республика диетология ўқув-илмий маркази негизида давлат муассасаси шаклида Аҳолининг соғлом турмуш тарзини қўллаб-қувватлаш ва жисмоний фаоллигини ошириш марказини, вилоят, шаҳар, туманлар миқёсида эса марказнинг ҳудудий бўлимларини ташкил этиш кўзда тутиляпти.

Муассаса фаолиятининг асосий йўналишларидан бири сифатида нотўғри овқатланиш билан боғлиқ касалликларнинг олдини олиш ва тарқалиши даражасини камайтириш этиб белгилангани, шубҳасиз, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлашда муҳим аҳамиятга эга.

Инсоннинг соғлом овқатланишига бу билан боғлиқ барча жараён — озиқ-овқат маҳсулотларининг сифати, ошхоналарнинг ва ошпаз томонидан тайёрланаётган маҳсулотнинг санитария қоидалари ҳамда меъёрлари талабларига жавоб бериши, овқатланиш жойларида яратилган шарт-шароитлар таъсир ўтказади.

Аммо қўмитамиз томонидан олиб борилаётган ўрганишлар таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, республикамизнинг 6 минг 329 та мактабида мавжуд ошхоналар керакли асбоб-ускуналар билан таъминланмаган. Биргина Сирдарё мисолида мавзуга оид таҳлилларни кўрадиган бўлсак, вилоят мактабларининг деярли ярмида ошхоналар умуман йўқ. Уларнинг аксариятида иссиқ овқат таъминоти йўлга қўйилмаган. 54 фоизида эса ҳатто, тиббиёт хонаси ишламайди.

Ишонамизки, қарорда белгиланган вазифаларнинг ижроси натижасида аҳолининг тиббий маданияти янада ошади. Зарарли одатларга қарши курашиш, жисмоний тарбия, соғломлаштириш ҳаракатининг тиббиёт профилактикаси билан интеграциялашуви юзага келади, бу соҳада малакали кадрлар тайёрлаш тизими йўлга қўйилади.

Зайниддин НИЗОМХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Фан, таълим ва соғлиқни сақлаш масалалари қўмитаси раиси.

Қилмиш-қидирмиш

Судьяга нисбатан жиноят иши қўзғатилди

Хоразмда пора эвазига суд қарорини бир томон фойдасига чиқариб бермоқчи бўлган судьяга нисбатан жиноий иш очилди. Бу ҳақда Бош прокуратуранинг жамоатчилик билан алоқалар ва ҳуқуқий ахборот бўлими хабар берди.

Жорий йилнинг 11 декабрь куни фуқаро М. Э. Хоразм вилояти ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларига мурожаат этади. Аризада фуқаролик ишлари бўйича Урганч туманлараро судининг судьяси З. И. тураржойга нисбатан мулк ҳуқуқини белгилаш бўйича низоли масалани ҳал қилиши эвазига 12 минг АҚШ долларини пора тариқасида талаб қилаётганлиги баён этилиб, унга нисбатан қонуний чора кўриш сўралган.

Мазкур мурожаатга асосан ўтказилган тезкор тадбирда судья З. И. фуқаро М. Э.нинг Урганч туманида жойлашган тураржойига нисбатан мулк ҳуқуқини белгилаш бўйича низоли масалани раҳбарлар билан гаплашиб, унинг фойдасига ҳал қилиб бериш эвазига унинг ишончли вакили А. Э.дан 12 минг АҚШ доллари олган вақтда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари томонидан ушланган.

Ўтказилган тадбир юзасидан тўпланган ҳужжатлар асосида 2018 йил 14 декабрь куни фуқаролик ишлари бўйича Урганч туманлараро судининг судьяси З. И.га нисбатан “Судлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 70-моддасига мувофиқ, Жиноят кодексининг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилган. Ҳозир мазкур иш бўйича Хоразм вилояти прокуратураси томонидан дастлабки терговъ ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Р. ОТАМУРОДОВ
тайёрлади.

Интилиш

Йилига 200 минг тонна цемент ишлаб чиқарилади

Оролбўйида фаолият юритаётган замонавий корхоналар сони яна биттага ортди. Қораўзак туманида цемент ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган “Титан цемент” масъулияти чекланган жамияти фойдаланишга топширилди.

— Ушбу лойиҳага 200 миллиард сўм жалб этилди, — дейди корхона раҳбари Утемурат Панаев. — Энди йилига 200 минг тонна цемент ишлаб чиқариш имкониятига эгамиз.

Корхонада 146 нафар маҳаллий ёшнинг бандлиги таъминланди.

Ҳидоят АҲМЕДОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Миллий марказ:

ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИ СОҲАСИДАГИ ФАОЛИЯТ МУВОФИҚЛАШТИРИЛАДИ

Кейинги йилларда инсон қадр-қимматини эъзозлаш масаласига устувор аҳамият қаратилмоқда. Давлатимиз раҳбарининг “Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази фаолиятини такомиллаштириш тўғрисида”ги қарори билан ушбу йўналишдаги ишларни бевосита назорат қиладиган, тартибга соладиган, ўрганадиган ва бошқа давлат органларидан мутлақо мустақил бўлган Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси Миллий маркази ўз ишини янгича услубда олиб борадиган бўлди.

— Авваллари юртимиз инсон ҳуқуқлари ҳимояси бўйича турли халқаро ташкилотларнинг танқид объектига айланиб қолган эди, — дейди Миллий марказ директори Акмал Саидов. — Лекин сўнгги икки йилда ушбу соҳада мамлакатимизда амалга оширилган кенг кўламли ишлар натижасида Ўзбекистон мазкур йўналишда катта тажрибага эга давлатлар қаторида эътирофга сазовор бўлди. Бу ҳақда яқинда Самарқандда ўтказилган Форумда ҳам таъкидланди. Ҳаракатлар стратегияси доирасидаги вазифалар марказимиз олдига жуда катта масъулиятни юклаганки, уни ўз вақтида рўёбга чиқаришимиз шарт. Юртбошимизнинг қарори билан ана шундай саъй-ҳаракатларни амалиётга татбиқ этиш борасида марказга янада кўпроқ имкониятлар берилди.

Ҳужжатга мувофиқ, Миллий марказ давлат органи мақомига тенглаштирилди. Табиийки, унинг олдига қўйиладиган вазифалар ҳам ўзгаради.

Марказ директорининг таъкидлашича, ушбу муассаса юртимизда фаолият кўрсатаётган барча давлат органлари, хусусан, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идораларнинг инсон ҳуқуқлари соҳасидаги фаолиятини мувофиқлаштиради.

Яна бир муҳим жиҳат, Миллий марказнинг бошқа органлардан тўла мустақил орган сифатидаги ваколатлари қарор билан кафолатлаб қўйилди. Энди у ҳар йили Ўзбекистон Республикаси Президенти, Олий Мажлис палаталари, Вазирлар Маҳкамасига инсон ҳуқуқлари соҳасида Ўзбекистоннинг халқаро мажбуриятларга амал қилиш ҳолати юзасидан ахборот тақдим этиб боради. Халқаро майдонда эса Ўзбекистон номидан гапириш ваколатига эга бўлади.

Ўзбекистон Республикаси фуқароси ва давлат бир-бирига нисбатан бўлган ҳуқуқлари ва бурчлари билан ўзаро боғлиқдирлар. Фуқароларнинг Конституция ва қонунларда мустаҳкамлаб қўйилган ҳуқуқ ва эркинликлари дахлсиздир, улардан суд қарорисиз маҳрум этишга ёки уларни чеклаб қўйишга ҳеч ким ҳақли эмас.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 19-моддаси.

Инсон ҳуқуқларини таъминлаш масаласи, табиийки, биринчи галда ҳуқуқ-тартибот органлари фаолиятига бевосита дахлдор бўлиб, Президент қарорида халқаро мажбуриятларни бажаришда фаол ва бевосита иштирок этиш, идоралараро ҳамкорлик қилиш ва инсон ҳуқуқлари ҳимояси уларнинг энг муҳим йўналишларидан бири этиб белгиланди. Яъни марказ билан доимий ҳамкорлик қилиш, унинг талабига кўра инсон ҳуқуқлари соҳасида тегишли ахборот ва статистик маълумотларни тақдим этиш учун энди давлат органи ҳамда идоралари ўзларининг масъул тузилмалари ва мансабдор шахсларини тайинлаб қўйишлари керак бўлади.

— Мазкур қарор Миллий марказ билан ИИВ ва бошқа ҳуқуқ-тартибот идоралари ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлайди, — дейди ИИВ Ташкилий департаменти бўлими бошлиғи Зафар Рўзиев. — Бунинг натижасида ички ишлар тизимида амалга оширилаётган ислоҳотларнинг шаффофлиги таъминланади.

Шунингдек, эндиликда инсон ҳуқуқлари соҳасидаги халқаро мажбуриятларни бажариш бўйича миллий маъруза лойиҳалари парламентнинг ҳар иккала палатасида ҳам муҳокама қилиниши мумкин.

Соҳада чинакам ютуққа олиб келадиган яна бир масала ҳам бор. Агар биз аҳолининг ҳуқуқий маданияти ва онгини юксалтира олсак, бугун ечилиши лозим бўлган муаммолар ўз-ўзидан бартараф этилиши ёки умуман юзага келмаслиги йўлида катта ишни бажара олган бўламиз. Зеро, инсон ҳуқуқларининг биринчи галдаги ҳимоячиси унинг ўзидир.

Бош прокуратура ҳузуридаги Ахборот-таҳлил мультимедиа маркази материаллари асосида Раҳим ШЕРҚУЛОВ тайёрлади.

Спорт

Параосиё ўйинлари совриндорлари қандай мукофотга эга бўлди?

Хабарингиз бор, жорий йилнинг 6 — 13 октябрь кунлари Индонезиянинг Жакарта шаҳрида III Параосиё ўйинлари бўлиб ўтди. Ана шу нуфузли мусобақада вакилларимиз ҳар қачонгидан-да, муваффақиятли иштирок этиб, жами 77 та — 35 та олтин, 24 та кумуш ва 18 та бронза медалларни қўлга киритди. Бу орқали Ўзбекистон Параосиё ўйинларида медаллар сифати ҳамда сони бўйича ҳам ўз рекордини янгилади.

Кеча Олимпия шон-шуҳрати музейида музаффар спортчиларимизни тақдирлаш маросими ўтказилди.

Тадбирда Президентимиз Шавкат Мирзиёев фармойишига биноан, олтин медаль соҳиблари 5 000, кумуш медални қўлга киритганлар 3 000, бронза медалга эга чиққан атлетлар эса 2 000 АҚШ доллари миқдоридаги пул мукофоти билан тақдирланди. Совриндор спортчиларнинг мураббийлари ҳам мазкур ҳужжатга мувофиқ (олтин 2 500, кумуш 1 500, бронза 1 000 АҚШ доллари) мукофотга сазовор бўлишди.

Маросим давомида енгил атлетикачимиз Ҳусниддин Норбеков, сузиш бўйича терма жамоамиз аъзоси Фотимахон Амилова ҳамда дзюдо бўйича мураббий Ҳасан Қосимов сўзга чиқиб, кўрсатилган эътибор ва ғамхўрликдан беҳад мамнун эканликларини, 2020 йилда Токиода ўтказиладиган Паралимпия ўйинларида Президентимиз ва халқимиз ишончини оқлаб, юртимиз байроғини юксакларга кўтаришга ваъда беришди.

Тадбирда Ўзбекистон Республикаси Президенти маслаҳатчиси А. Абдувахитов иштирок этди.

О. ЛУТФУЛЛАЕВ.

Динара ЧИРКОВА олган сурат.

ЎЗБЕКИСТОН САЙЁҲЛАР ЭЪТИБОРИНИ ТОРТМОҚДА

Юртимизга шу йилнинг ўтган даврида 5 миллионга яқин хорижлик сайёҳлар ташриф буюрди. Бу Президентимиз ташаббуси билан туризм соҳаси тубдан ислоҳ қилиниб, виза бериш тартибининг соддалаштирилгани, электрон виза тизими жорий қилингани, инфратузилма, хизмат кўрсатиш сифати яхшиланаётгани туфайлидир.

Саидакбархон АКБАРОВ,
Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси раиси ўринбосари вазифасини бажарувчиси:

— Давлатимиз раҳбарининг 2016 йил 2 декабрдаги "Ўзбекистон Республикасининг туризм соҳасини жадал ривожлантиришни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонида белгилаб берилган вазифаларнинг ўз вақтида изчиллик билан амалга ошириб келинаётгани бугун кутилган натижаларни бераётир. Чунки мазкур ҳужжат асосида мамлакатимизнинг туризм соҳасидаги мавжуд ғов-тўсиқлар олиб ташланиб, фойдаланилмаётган имкониятлар ишга солинмоқда. Ўзбекистонга кириш визаси соддалаштирилгани, электрон рўйхатга олиш тизими йўлга қўйилгани бунга мисол бўла олади. Шунингдек, халқаро аэропортларда чегара ва божхона постлари назорат тизимида қўшимча қулайликлар яратилди. Натижада жорий йилнинг 11 ойи мобайнида юртимизга ташриф буюрган хорижий сайёҳлар сони 4,9 миллион кишини ташкил этди. Бу 2017 йилдагига нисбатан 2,4 миллион нафар кўп деганидир. Ушбу кўрсаткич йил якунлари бўйича 5 миллиондан ошиши кутилаётгани, айниқса, қувонарлидир.

Соҳадаги ислоҳотлар изчил давом эттирилиб, 2018 йилнинг ўзида 9 та давлатнинг фуқаролари учун визасиз кириш тартиби амалиётга татбиқ қилиниб, уларнинг сони ҳозирги кунда 18 тани ташкил этган бўлса, 50 та мамлакат аҳолисига кириш визалари олиш тубдан соддалаштирилди. 101 мамлакат фуқаролари учун эса транзит орқали ўтишда республикада 5 суткагача визасиз бўлиш имконияти яратилди.

Айтиш жоизки, қўмита ташаббуси билан хорижий мамлакатларда Ўзбекистон туризмини ривожлантириш бўйича сайёҳлик элчиси ("Tourism brand Ambassador of Uzbekistan") институти жорий этилаётгани ҳам мамлакатимиз сайёҳлик салоҳияти ошишига хизмат қилмоқда.

Алдарази Муҳаммад Ҳассан ИБРОҲИМ,
сайёҳ (Саудия Арабистони):

— Илгари виза олиш борасидаги мураккабликлар туфайли Буюк Ипак йўлида жойлашган юртингизга келолмаган эдик. Кейинги икки йилдаги ўзгаришлар туфайли Ўзбекистон дунёга бағрини очмоқда.

Муқаддас қадамжолар, тарихий обидаларга бой қадимий шаҳарларни томоша қилиб олам-олам завқ олдим. Айниқса, Хива бизни ўзига буткул ром этди. Очиқ осмон остидаги музейга саёҳатимиз анъанавий "Қовун сайли" байрамига тўғри келди. Қовунлар шунчалик мазалики, таърифлашга тил ожиз. Келгусида юртингизга яна келишга қарор қилдим.

Толиб ЖАҲОНГИРОВ,
Самарқанд шаҳридаги "Shaherezada Sam Star Tour" МЧЖ директори:

— Самарқанд, шубҳасиз, дунёдаги энг гўзал шаҳарлардан биридир. Бу ерга келаётган сайёҳлар ўзларини худди эртаклар оламига тушиб қолгандек ҳис қилишганини айтишади. Шундай ёрқин таассуротларни, илиқ муносабатни эшитганда фахрланиб кетаркансан.

Туризм индустриясини ривожлантиришга бўлган эътибор, айниқса, виза тизимидаги енгилликлар Самарқанд вилоятининг ҳам сайёҳлик имкониятини тобора кенгайтирмоқда. Жорий йилнинг 11 ойида ҳудудимизга 1 миллион 912 мингга яқин маҳаллий, 291 мингдан ортиқ хорижий сайёҳлар ташриф буюргани шундан далолат беради. Бунда жамоамизнинг, оз бўлса-да, ҳиссаси бор.

Кейинги пайтда зиёрат туризми тобора ривожланмоқда. Келаётган меҳмонларга сифатли хизмат кўрсатиш мақсадида 2018 йилнинг ўзида 800 ўринга эга 15 та замонавий меҳмонхона қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Юртимизга жорий йилнинг 11 ойида
4 900 000 хорижий сайёҳ ташриф буюрди.
Бу 2017 йилдагига нисбатан 2 400 000 нафар кўп деганидир.
Ушбу кўрсаткич йил якунлари бўйича
5 000 000 дан
ошиши кутилаётир.

Байрам дастурхонига арзон ноз-неъматлар

1 ➡ Жумладан, "Қўйлиқ деҳқон бозори" акциядорлик жамияти ҳудудида савдо-ярмаркаси учун 300 квадрат метр атрофида жой ажратилган.

Бир қатор вилоятлар деҳқонлари, фермерлар, асаларичилар ҳамда тадбиркорлар ўз маҳсулотлари билан иштирок этмоқда.

— Биз пойтахт аҳолисига 1440 тонна маҳсулот етказиб бермоқчимиз, — дейди Наманган вилояти қишлоқ хўжалиги бошқармаси вакили Фозилжон Алиматов. — Ушбу ноз-неъматлар жадвал асосида бозорга келтирилиб, одатдагидан 20 — 25 фоиз арзон нархларда сотиляпти. Бундан ташқари, вилоятимиз вакиллари Бектемир тумани аҳлига ҳам шундай хизмат кўрсатишаётир.

Айтиш жоизки, қиш фасли бўлишига қарамасдан, ярмаркада тақдим этилаётган маҳсулотлар сифати жуда яхши. Бу эса шаҳар аҳлига деҳқону боғбонларнинг ўзига хос байрам туҳфаси бўлмоқда.

Республикамизнинг барча ҳудудида уюштирилган бундай ярмаркалар 2019 йилнинг 5 январига қадар давом этади.

Дилшод УЛУҒМУРОДОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ҳасан ПАЙДОЕВ олган суратлар.

Ғамхўрлик

Янги йил янги уйларда кутиб олинади

Булунғур туманида уй-жойга муҳтож, ногиронлиги бўлган 11 нафар фуқарога Булунғур ва Ғўбдин маҳаллалари ҳудудида янгиланган намунавий лойиҳалар асосида барпо этилган уйлар берилди.

Самарқанд туманида 5, Пастдарғом туманида 13, Жомбой туманида 10 нафар ногиронлиги бор шахс ҳам янги хонадонларга эга бўлди.

Шу муносабат билан ташкил қилинган тадбирларда сўзга чиққанлар Янги йилни янги уйларда кутиб олиш катта бахт эканини эътироф этишди.

Умид СОРИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ёш тадбиркорлар форуми

Ёшлар ижод саройида Ўзбекистон ёшлар иттифоқи ҳузуридаги "Yoshlar — kelajagimiz" жамғармаси томонидан қатор ташкилотлар билан ҳамкорликда ташкил этилган тадбирда хорижлик мутахассислар, экспертлар, бизнес соҳаси вакиллари, Давлат дастури доирасида имтиёзли кредит олган юздан ортиқ ёш ишбилармонлар қатнашди.

Форум доирасида "Yoshlar — kelajagimiz" жамғармаси томонидан йил давомида амалга оширилган ишлар сарҳисобига бағишланган анжуман ўтказилди.

Таъкидланганидек, Президентимизнинг 2018 йил 27 июндаги "Yoshlar — kelajagimiz" Давлат дастури тўғрисида"ги Фармонига мувофиқ ташкил этилган жамғарма томонидан жорий йилда 27 минг 381 нафар ёш иш билан таъминланди, қарийб олти минг нафар йигит-қизлар касб-ҳунарга тайёрлаш ва қайта тайёрлаш марказларига қамраб олинди, 54 минг нафарга яқин вояга етмаганлар ва ёшлар турли йўналишдаги тўгаракларга жалб этилди.

Бугунги кунга қадар 3 мингга яқин бизнес лойиҳаларга жами 368 миллиард сўм миқдорида имтиёзли кредит маблағлари ажратиш орқали 19 мингга яқин иш ўринлари яратилди.

Ёш тадбиркорлар маҳсулотлари кўргазмасида ҳунармандчилик, қандолатчилик, енгил саноат, қишлоқ хўжалиги ва хизмат кўрсатишнинг турли йўналишларида фаолият олиб бораётган йигит-қизлар ўз маҳсулотларини намойиш этди. Улар орасида хитойлик 30 дан зиёд ишлаб чиқарувчилар ҳам бор.

— Юртингизга келишимиздан мақсад, аввало, Ўзбекистоннинг иқтисодий шароитини, савдо алоқаларини ўрганиш, — дейди "Чжунья Синьлу" компанияси бош менежери Цзи Сяонань. — Тадбир мобайнида жамоатчиликни корхонамиз фаолияти билан таништирдик. Биз автомобиллар ва мотоциклар учун батареялар ишлаб чиқарамиз. Ушбу кўргазмага ўз маҳсулотларимиздан намуналар олиб келдик. Ўзбекистонда уларнинг савдоси бўйича ишончли ҳамкорлар топдик.

Ёшлар орасида асаларичилик, қуёнчилик, балиқчилик, чинни буюмлар, қурилиш моллари ишлаб чиқариш каби истиқболли тадбиркорлик йўналишлари билан шуғулланаётганлар ҳам талайгина экани диққатга сазовор.

— Ошхона жиҳозлари ишлаб чиқарувчи корхонамиз 2013 йилда ташкил топган. Дастлаб тўрт нафар ишчи билан фаолият бошлаганмиз, — дейди фарғоналик ёш тадбиркор, "Мунис файзли мебеллари" МЧЖ директори Аҳлиддин Фахриддинов. — Жамғармадан кредит олиб, фаолият йўналишларимизни кенгайтирдик. Натижада яна қирқта иш ўрни яратилди. Ҳозир меҳмонхоналар, хонадонлар учун мўлжалланган турли замонавий шакл ва қулайликларга эга мебеллар ишлаб чиқаряпмиз. Янги йилда жамғармадан яна кредит олиб, эшик ва ромлар тайёрлашни ҳамда яна ўн битта қўшимча иш ўрни яратишни режалаштирганмиз.

Форум доирасида Ўзбекистон — Хитой савдо уйи ҳамда Ўзбекистон — Россия ёшлар бизнес инкубатори иштирокчилари билан келишувлар ва шартномалар имзоланди.

Юлдуз ЎРМОНОВА.

Динара ЧИРКОВА олган суратлар.

ЭЪЛОН

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ПРОКУРАТУРАСИ ҲУЗУРИДАГИ
МАЖБУРИЙ ИЖРО БЮРОСИНИНГ «ЭЛЕКТРОН ОНЛАЙН-АУКЦИОНЛАРНИ ТАШКИЛ ЭТИШ МАРКАЗИ» ДУК
онлайн-аукцион савдоларига таклиф қилади.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки «Республика инкассация хизмати» давлат унитар корхонасининг Хоразм вилояти бошқармаси билан 2018 йил 30 ноябрда тузилган 264/2018-09-сонли шартномага асосан, **https://www.e-auksion.uz** электрон манзилдаги электрон савдо майдончасида **2019 йил 11, 15, 16 ва 17 январь** кунлари ўтказиладиган очиқ аукцион савдоларига «Республика инкассация хизмати» ДУК Хоразм вилояти бошқармасининг қуйидаги автотранспорт воситалари қўйилган:

Т/р	Автотранспорт русуми	Ишлаб чиқарилган йили	Давлат рақами	Лот рақами
1.	«УАЗ - 3151412»	1996 й.	90 432 AAA	0031394
2.	«УАЗ - 3151412»	1996 й.	90 459 AAA	0031399
3.	«УАЗ - 31514»	1996 й.	90 427 OAA	0031398
4.	«УАЗ - 31514»	1996 й.	90 446 AAA	0031396
5.	«УАЗ - 31514-012»	1996 й.	90 426 OAA	0031397
6.	«УАЗ - 31514»	1996 й.	90 453 AAA	0032841
7.	«УАЗ - 31514-012»	1996 й.	90 428 OAA	0031400
8.	«УАЗ - 31514»	1997 й.	90 425 OAA	0031395
9.	«УАЗ - 31514»	2001 й.	90 437 AAA	0032557
10.	«Daewoo Prince»	1996 й.	90 445 AAA	0031905

Автотранспортлар сақланаётган манзил:
Хоразм вилояти, Урганч шаҳри, Ал-Хоразмий кўчаси, 29-«А» уй.

Талабгорлар диққатига!

Аукцион савдоларида иштирок этиш — **«E-IJRO AUKSION»** ягона электрон савдо майдончаси ахборот тизимида белгиланган тартибда руйхатдан ўтиш йўли билан амалга оширилади.

1110Ж/560

«ХАЛҚ СЎЗИ»га ЭЪЛОНЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
9.00 дан 18.00 гача
71-232-10-63,
71-232-11-15.
E-mail: reklamaxs@mail.ru
reklama@xs.uz

Ўзбекистон Республикаси Маданият вазирлиги, Ўзбекистон давлат консерваторияси жамоаси устоз санъаткор, профессор

Карим Турсунмуродович АЗИМОВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1245. 71 717 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юклаб олиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ISSN 2010-8788

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 71-233-52-55;
Котибият 71-233-10-28; Эълонлар 71-232-11-15.

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор А. Исмоилов томонидан саҳифаланди.

Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Навбатчи муҳаррир — З. Ашурова.
Навбатчи — Д. Содиқов.
Мусаҳҳиҳ — С. Исломов.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41. ЎзА якуни — 23.30 Топширилди — 01.50 1 2 3 4 5 6